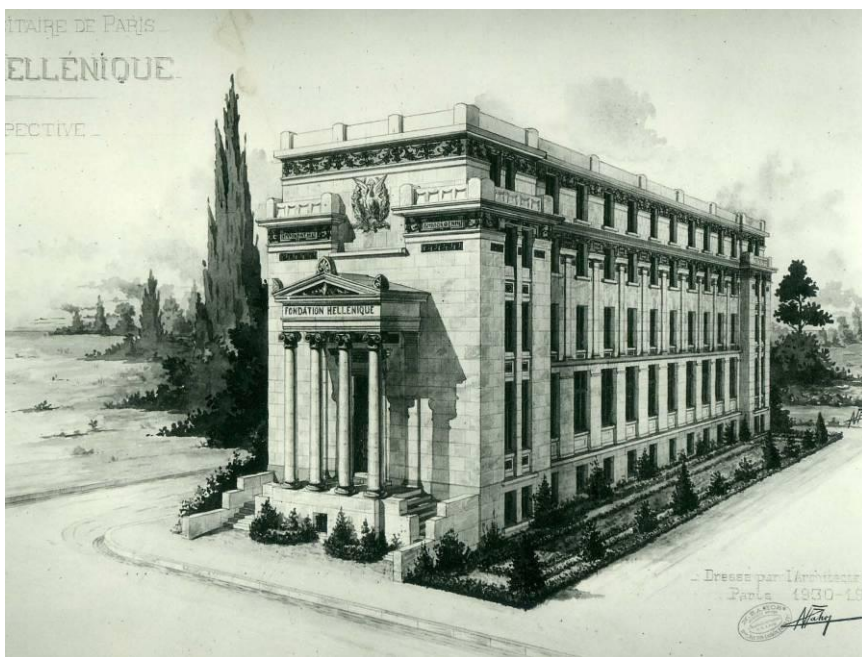

Το Ελληνικό Ίδρυμα

στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη στο Παρίσι

Σύντομο ιστορικό

fondation.hellenique.adm@wanadoo.fr

www.fondation-hellenique.fr

00 33 1 58 10 22 20 / 22 30

00 33 6 75 50 67 70

Περιεχόμενα

1. Το Ελληνικό Ίδρυμα στη διάρκεια του 20ου αιώνα	3
2. Το Ελληνικό Ίδρυμα σήμερα	9
3. Ένα μνημειώδες κτήριο στη καρδιά της Πανεπιστημιούπολης	12
4. Μαρτυρίες ενοίκων του Ιδρύματος	14

1. Το Ελληνικό Ίδρυμα στη διάρκεια του 20^{ου} αιώνα

1.1. Η Διεθνής Πανεπιστημιούπολη, μια “υλοποιημένη ουτοπία”

Με ανοιχτές ακόμα τις πληγές από τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, χάρη στην γενναιοδωρία του βιομήχανου Emile Deutsch de la Meurthe, την διορατικότητα του Πρύτανη του Πανεπιστημίου του Παρισιού Paul Appell και τον ενθουσιασμό του Υπουργού και Γερουσιαστή André Honnorat, μια ουτοπία αρχίζει να γίνεται πραγματικότητα: Η δημιουργία μιας διεθνούς φοιτητικής πανεπιστημιούπολης στο Παρίσι, με σκοπό την φιλοξενία φοιτητών από ένα κόσμο βαθιά διχασμένο απο τον πόλεμο. Η συνύπαρξη των νέων επιστημόνων σε μια «παγκοσμιοποιημένη» κοινότητα, θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις, όπως πρέσβευε ο André Honnorat, για την αποτροπή ενός νέου παγκόσμιου πολέμου.

Εξάλλου, η συνεχιζόμενη ετήσια αύξηση του αριθμού των φοιτητών, Γάλλων και ξένων, στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης και σε άλλες ανώτερες σχολές του Παρισιού, είχε ήδη πριν τον πόλεμο καταστήσει επιτακτική την ανάγκη εύρεσης λύσης στέγασης και καλύτερων συνθηκών διαβίωσης της επιστημονικής φοιτητικής νεολαίας.

Το Ελληνικό Ίδρυμα, έργο του Νικόλαου Πολίτη

Την εξαετία 1926-1932, ο Νικόλαος Πολίτης (1872-1942), ο οποίος διετέλεσε υπουργός Εξωτερικών των κυβερνήσεων Βενιζέλου, πρώτος αντιπρόσωπος της Ελλάδας στη νεοϊδρυθείσα Κοινωνία των Εθνών (1920, 1923, 1924) και στη συνέχεια δραστήριος πρέσβης της Ελλάδας στο Παρίσι για πολλά χρόνια, αναλαμβάνει το δύσκολο έργο της δημιουργίας μιας ελληνικής εστίας στη νεοϊδρυθείσα πανεπιστημιούπολη του Παρισιού.

Διαπρεπής διεθνολόγος, καθηγητής των Πανεπιστημίων της Αιξ, του Πουατιέ και του Παρισιού, ένθερμος θαυμαστής του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, αναθρεμμένος μέσα στο κοσμοπολίτικο περιβάλλον των Ιόνιων νήσων, προσωπικότητα αναγνωρισμένη και με κύρος στους διεθνείς κύκλους, γαλλόφιλος, ο Νικόλαος Πολίτης ήξερε περισσότερο από τον καθένα τον τρόπο να προωθήσει την προσπάθεια ανέγερσης του ελληνικού σπιτιού, ασκώντας πίεση στους διεθνείς ελληνικούς κύκλους και συνεργαζόμενος με τις πανεπιστημιακές κοινότητες των δύο χωρών.

Ομιλία του Νικόλαου Πολίτη, την ημέρα της τοποθέτησης του θεμέλιου λίθου του Ελληνικού Ιδρύματος, 14 Ιανουαρίου 1931. Στην πρώτη σειρά διακρίνονται ο Πρωθυπουργός της Γαλλίας Camille Chautemps και ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Sébastien Charléty

(φωτ. αρχείο Fondation Hellénique).

Η δημιουργία του Ιδρύματος χάρη στον «Πανελλήνιο Έρανο»

Η συλλογή των χρημάτων για το κτίσιμο του Ελληνικού Ιδρύματος παρουσίαζε ιδιαίτερη δυσκολία, λόγω της αδυναμίας της ελληνικής κυβέρνησης να εξασφαλίσει το σύνολο του ποσού, έχοντας επωμιστεί το οικονομικό βάρος της εγκατάστασης των προσφύγων από τη Μ. Ασία. Η προσφυγή σε μια γενναιόδωρη συνεισφορά ενός ή περισσότερων εθνικών ευεργετών ήταν επίσης δύσκολη δεδομένης της οικονομικής κατάστασης των Ελλήνων υπηκόων και του πολέμου που είχε ελαττώσει ή και εκμηδενίσει αρκετές περιουσίες. Ελλείπει λοιπόν ενός μεγάλου ευεργέτη, ο επιδιωκόμενος στόχος πήρε σάρκα και οστά με την συγκέντρωση μεγάλου αριθμού μικρών εισφορών.

Από το 1927, ο Νικόλαος Πολίτης κάνοντας επανειλημμένες εκκλήσεις στον ελληνικό και διεθνή τύπο, ζητώντας την οικονομική συνδρομή των απανταχού Ελλήνων για το χτίσιμο της εστίας, επέτυχε να συλλέξει το αναγκαίο ποσό για την έγερση ενός ελληνικού σπιτιού.

Μέλη του συμβουλίου του «*Πανελλήνιου Εράνου*» αποτέλεσαν κυβερνητικά στελέχη, άνθρωποι των γραμμάτων, της πολιτικής και του εμπορίου, όπως ο Ανδρέας Μιχαλακόπουλος, ο Γεώργιος Καφαντάρης, ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου, ο Παναγής Τσαλδάρης, ο τότε Δήμαρχος της Αθήνας Σπυρίδων Πάτσης, ο τότε Αντιπρύτανης του Εθνικού Πανεπιστημίου Αλεβιζάτος και ο Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας Διομήδης. Πρόεδρος του συμβουλίου ορίστηκε ο τότε Πρωθυπουργός Αλέξανδρος Ζαΐμης.

Χάρη λοιπόν στη βοήθεια της ελληνικής διασποράς με εμβάσματα από το εξωτερικό τοποθετείται ο θεμέλιος λίθος του Ελληνικού Σπιτιού, στις 14 Ιανουαρίου του 1931.

Στις 23 Δεκεμβρίου 1932 γίνονται πανηγυρικά τα εγκαίνια του Ελληνικού Ιδρύματος στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη στο Παρίσι.

Ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας, A. Lebrun, στα εγκαίνια της Fondation Hellénique. Τον υποδέχεται ο διευθυντής του Ιδρύματος, Διονύσιος Ζακυθηνός. Στα δεξιά του, ο ιδρυτής της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης, André Honnorat
(φωτ. Αρχείο Νίκης Διονυσίου Ζακυθηνού)

1.2. Το Ελληνικό Ίδρυμα, Χώρος ζωής Ελλήνων καλλιτεχνών και διανοουμένων

Το Ελληνικό Ίδρυμα υποδέχθηκε τους πρώτους του φοιτητές στη αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς 1932-1933. Πρώτος του Διευθυντής ονομάζεται ένας νεότερος τότε επιστήμονας και μετέπειτα ακαδημαϊκός, ο Διονύσιος Ζακυθηνός. Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, το Ελληνικό Ίδρυμα, εγγράφηκε δυναμικά στη πανεπιστημιακή και πολιτιστική ζωή της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης.

Παρίσι, Cite Universitaire, 1946. Από αριστερά: Μέμος Μακρής, Γιώργος Καρούζος, Κατερίνα Καχραμάνη, Κώστας Παπαϊωάννου, Ν. Καχραμάνη, Ντούντα Ζίζικα, άγνωστος, Μέμος Αλικούλης
(φωτ. Αρχείο Μάνου Ζαχαρία)

Η γενιά του θρυλικού Ματαρόα

Με το τέλος του πολέμου, το φθινόπωρο του 1945, το Ελληνικό Ίδρυμα άνοιξε τις πόρτες του για να δεχτεί τους πρώτους φοιτητές, που ήταν κυρίως Γάλλοι, καθώς οι συνθήκες που επικρατούσαν καθιστούσαν δύσκολη τη μετάβαση Ελλήνων φοιτητών στο εξωτερικό για σπουδές. Οι συντονισμένες ενέργειες των επικεφαλής του Γαλλικού Ινστιτούτου της Αθήνας Octave Merlier και Roger Milliex, οι οποίοι κατάφεραν να εξασφαλίσουν υποτροφίες για Έλληνες φοιτητές, έδωσαν δυνατότητα σε 190 φοιτητές να «δραπετεύσουν» από την εκρηκτική εμφυλιακή κατάσταση στην Ελλάδα.

Έτσι, τελευταίες μέρες του Δεκέμβρη του 1945 το θρυλικό πλοίο *Ματαρόα* μετέφερε τους υποτρόφους από το λιμάνι του Πειραιά μέχρι τον Τάραντα της Ιταλίας και από εκεί στο Παρίσι. Για να εξασφαλιστεί στέγη για τους υποτρόφους, οι δυο επικεφαλής του Γαλλικού Ινστιτούτου σε συνεργασία με τον τότε Διευθυντή της *Fondation Hellénique* Γιώργο Σπυριδάκη, προέβησαν στις απαραίτητες διαδικασίες ώστε το Ελληνικό Σπίτι να μπορέσει να υποδεχθεί το μέγιστο αριθμό των φοιτητών.

Ανάμεσα στους επιβάτες του *Ματαρόα* πολλοί στεγάστηκαν στο Ελληνικό Περίπτερο, όπως οι: Κορνήλιος Καστοριάδης, Γιώργος Κανδύλης, Κώστας Αξελός, Κώστας Παπαϊωάννου, Εμμανουήλ Κριαράς, Σταμάτης Καρατζάς, Κώστας Κουλεντιανός, Μέμος Μακρής, Μάνος Ζαχαρίας, Κώστας Ανδρέου, Ντίκος Βυζάντιος, Κώστας Ζενέτος, Αριστείδης Ζίζικας, Αριστομένης Προβελέγγιος, Νίκος Χατζημιχάλης, οι αδελφοί Μαρινόπουλοι. Σε άλλα περίπτερα φιλοξενήθηκαν οι κοπέλες: η Κατερίνα Καχραμάνη, η Μιμικά Κρανάκη, η Ρίτα Μπουμπουλίδη, η Ελένη Σταθοπούλου...

Μια εστία στη καρδιά των πολιτικών και κοινωνικών γεγονότων της Ελλάδας και της Γαλλίας

Η ιστορία του Ελληνικού Ιδρύματος προβάλλει ως μια ενδιαφέρουσα πτυχή της γαλλικής και ελληνικής κοινωνίας αλλά και της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ιστορίας, καθώς αντικατοπτρίζει ταυτόχρονα την ιστορία δυο κρατών, της Ελλάδας και της Γαλλίας.

Αυτή η ώσμωση γίνεται για παράδειγμα αντιληπτή στα γεγονότα του παρισινού Μάη του '68. Η κατάληψη του Ελληνικού Περίπτερου από Έλληνες φοιτητές επηρεασμένη από τα γεγονότα και το γενικότερο αναβρασμό στην Γαλλία, ήταν ταυτόχρονα ένδειξη διαμαρτυρίας προς το παράνομο καθεστώς στην Ελλάδα. Στα γεγονότα του Πολυτεχνείου, αλλά και γενικότερα στη διάρκεια της δικτατορίας, το Ελληνικό Ίδρυμα αποτέλεσε το κέντρο της ελληνικής φοιτητικής διασποράς στο Παρίσι και εν γένει της ελληνικής παροικίας, με ομιλίες, κινητοποιήσεις και συζητήσεις γύρω από τα γεγονότα. Το σαλόνι της Fondation Hellénique συγκέντρωνε καθημερινά πλήθος Ελλήνων φοιτητών και μη, που οργανώνονταν ποικιλοτρόπως για την παροχή βοήθειας προς τους φοιτητές στην Ελλάδα και για την ευαισθητοποίηση του γαλλικού τύπου και λαού για το ελληνικό πρόβλημα.

Χάρη στην σοφή διοίκηση του αείμνηστου Κωνσταντίνου Γεωργούλη, διευθυντή του Ιδρύματος για περισσότερα από 40 χρόνια (1963 - 2004), πολλά από τα οποία υπήρξαν ιδιαίτερα δύσκολα, το Ελληνικό Ίδρυμα διέσχισε το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα εκπληρώνοντας με συνέπεια και σεβασμό το έργο που του είχαν εμπιστευθεί οι ιδρυτές του.

Αναμνηστική φωτογραφία των ενοίκων του Ελληνικού Ιδρύματος στο σαλόνι (1932).

Διακρίνονται στις μπροστινές θέσεις ο τότε διευθυντής Διονύσιος Ζακυθηνός και η σύζυγός του και στα αριστερά ο τότε φοιτητής και μετέπειτα διευθυντής της Fondation Hellénique Νικόλαος Σπυριδάκης (φωτ. Αρχείο Νίκης Διονυσίου Ζακυθηνού)

Το Ελληνικό Ίδρυμα, χώρος ζωής και δημιουργίας καλλιτεχνών

Το Ελληνικό Ίδρυμα αποτέλεσε ένα χώρο διαμονής αλλά και καλλιτεχνικής δημιουργίας ενός πολύ σημαντικού αριθμού Ελλήνων καλλιτεχνών. Από τη δεκαετία του '50 και έπειτα αξιόλογοι καλλιτέχνες θα διαμείνουν σε αυτό με σημαντικότερους το γλύπτη Γεράσιμο Σκλάβο, τον Θεόδωρο, τον Παύλο και το Δανιήλ, καθώς και τους ζωγράφους Παναγιώτη Τέτση, Ιάσωνα Μολφέση, Δημήτρη και Χαρίκλεια Μυταρά, Σαράντη Καραβούζη, Δανιήλ Γουναρίδη, η τον σκηνογράφο Δαμιανό Ζαρίφη κα. Η γενιά της δεκαετίας του 70 αναμφίβολα αντιπροσωπεύει μια από τις πιο γόνιμες περιόδους για το Ελληνικό Ίδρυμα που υποδέχθηκε ένα ιδιαίτερα σημαντικό αριθμό καλλιτεχνών, δύσκολο να απαριθμηθούν εδώ, αλλά των οποίων η καλλιτεχνική παρουσία είναι εξαιρετικά σημαντική για Ελλάδα αλλά και διεθνώς.

Στο Ελληνικό Ίδρυμα διέμειναν επίσης σημαντικά πρόσωπα από το χώρο της έβδομης τέχνης, όπως ο Κώστας Γαβράς, ο Θόδωρος Αγγελόπουλος, ο Λάμπρος Λιαρόπουλος, ο Σταύρος Κωνστανταράκος ή ο ηθοποιός Μηνάς Χατζησαββάς.

Χώρος διανόησης, σκέψης και επιστήμης

Αξιόλογοι άνθρωποι των γραμμάτων, της διανόησης και της πολιτικής κατοίκησαν επίσης στο Ελληνικό Ίδρυμα. Ανάμεσα στους πολιτικούς μπορούμε να αναφέρουμε τους υπουργούς Χρήστο Ροκόφυλλο, Θεόδωρο Πάγκαλο, Προκόπη Παυλόπουλο, ή τον πρώην δήμαρχο Αθηνών Δημήτρη Μπέη.

Πολλοί εκπρόσωποι της σύγχρονης σκέψης και δημιουργίας (δημοσιογράφοι, συγγραφείς, κριτικοί, ποιητές) όπως οι Ριχάρδος Σωμερίτης, Δημήτρης Αναής, Μαρίνα Λαμπράκη Πλάκα έζησαν επίσης στο ιδανικό περιβάλλον της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης. Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε τους ακαδημαϊκούς Κωνσταντίνο Δεσποτόπουλο και Νικόλαο Μ. Βαλτικό (δικαστή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης). Το Ίδρυμα στέγασε επίσης σημαντικότερους επιστήμονες, όπως τον Τάκη Αναγνωστόπουλο, βιολόγο, ειδικευμένο στις παθήσεις των νεφρών, του οποίου τα ερευνητικά αποτελέσματα είναι παγκόσμια αναγνωρισμένα.

«Το καβαλέτο του καλλιτέχνη». Ακουαφόρτε, 98 x 55 εκ, 1996. Χαρακτικό του Παναγιώτη Τέτση, έργο που πραγματοποίησε μέσα στο δωμάτιο του, στη Fondation Hellénique, ιδιωτική συλλογή Γ. Βάχλα.

2. Το Ελληνικό Ίδρυμα σήμερα

2.1. Ένα Ίδρυμα ανοικτό στο κόσμο, σε ένα παγκόσμιο campus

Χώρος μελέτης και δημιουργίας προπτυχιακών, μεταπτυχιακών, διδακτόρων και μετά διδακτορικών φοιτητών

Η Fondation Hellénique φιλοξενεί μεταπτυχιακούς, διδακτορικούς, φοιτητές του προγράμματος Erasmus, ερευνητές, προσφέροντάς τους την σπάνια εμπειρία ζωής στο διεθνές περιβάλλον της Cité. Προσφέρει τη δυνατότητα πρόσβασης σε καλλιτεχνικές δραστηριότητες, θεατρικές παραστάσεις, αθλητικές εγκαταστάσεις, φοιτητικό εστιατόριο.

Ένας ιδιοφυής κανόνας της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης, το *brassage*, ή ανταλλαγές φοιτητών ανάμεσα στα διάφορα σπίτια, δημιουργεί μια πολυπολιτισμική ατμόσφαιρα, και φέρνει σε επαφή διαφορετικούς λαούς και εθνικότητες. Κοινές δραστηριότητες, γιορτές, αθλητικές συναντήσεις, προσφέρουν μια πραγματικά διεθνή διάσταση και μια παγκόσμια προσέγγιση των πανεπιστημιακών θεμάτων σε αυτούς που έχουν το προνόμιο να βιώνουν αυτό το μοναδικό χώρο.

Ένα κομμάτι της Ελλάδας στο κέντρο του Παρισιού

Το Ελληνικό Ίδρυμα στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη του Παρισιού είναι ένας σημαντικός χώρος προβολής των καλλιτεχνικών ελληνικών δρώμενων στο Παρίσι : διαλέξεις, θεατρικά έργα, εκθέσεις, στρογγυλές τράπεζες, συνέδρια, οργανώνονται συχνά με τη συμμετοχή Ελλήνων και Γάλλων επιστημόνων και καλλιτεχνών. Η υποστήριξη του Ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού επέτρεψε στη διάρκεια των τελευταίων χρόνων την υλοποίηση ενός σταθερού καλλιτεχνικού προγραμματισμού που διασφάλισε στο Ελληνικό Ίδρυμα μια σημαντική παρουσία ανάμεσα στα άλλα Ιδρύματα της Πανεπιστημιούπολης. Όντας ανοικτό στο ελληνικό και γαλλικό κοινό του Παρισιού, διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο ως πολιτιστική “γέφυρα” ανάμεσα στη Γαλλία και την Ελλάδα.

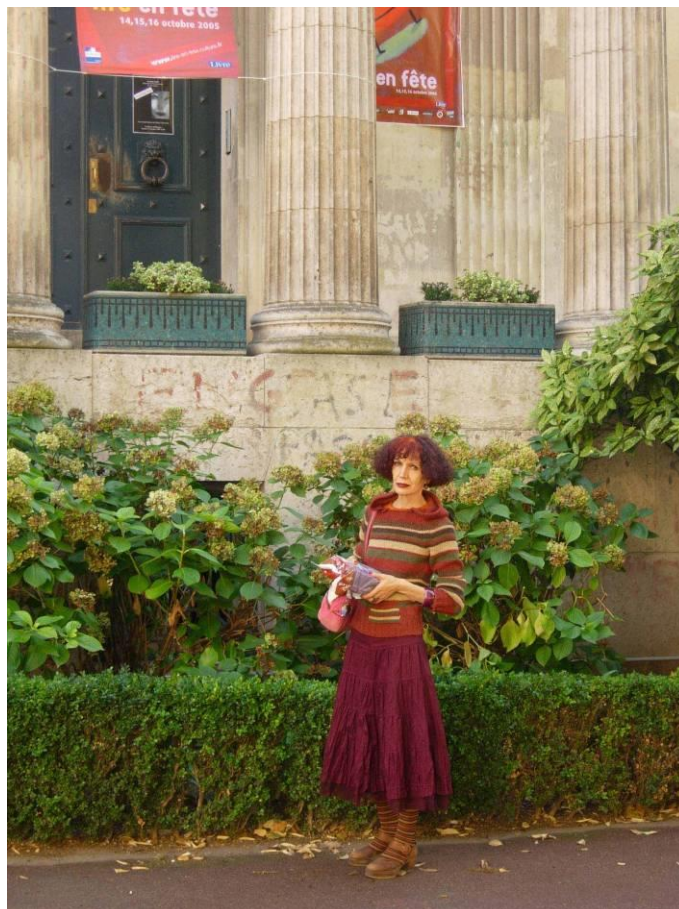
Ένας πλούσιος καλλιτεχνικός προγραμματισμός

Το καλλιτεχνικό και επιστημονικό πρόγραμμα κάθε χρονιάς είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος (www.fondation-hellenique.fr). Εκτός από τη σταθερή συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Γαλλικού Υπουργείου Πολιτισμού (ευρωπαϊκές ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς, γαλλικές εκδηλώσεις για την λογοτεχνία και το βιβλίο...) το Ελληνικό Ίδρυμα οργανώνει μια σειρά εκδηλώσεων με επίκεντρο την ελληνική επικαιρότητα: κύκλο διαλέξεων για τις πολεοδομικές, αρχιτεκτονικές, και γεωγραφικές εξελίξεις της Αθήνας μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες, βιβλιοπαρουσιάσεις με την ευκαιρία μετάφρασης και έκδοσης στα γαλλικά Ελλήνων συγγραφέων, παρουσίαση στο γαλλικό κοινό διάσημων αλλά και νέων ελλήνων καλλιτεχνών, κα.

Οι λογοτέχνες Ερση Σωτηροπούλου, Μένης Κουμανταρέας, Κατερίνα Δασκαλάκη και Τάκης Θεοδωρόπουλος, στη λογοτεχνική εκδήλωση « Lire en Fête »,

Ελληνικό Ίδρυμα, Οκτώβριος 2006
(φωτ. αρχείο *Fondation Hellénique*)

**Η λογοτέχνης Ζυράννα Ζατέλη, στη λογοτεχνική εκδήλωση « Lire en Fête »,
Ελληνικό Ίδρυμα, Οκτώβριος 2005
(φωτ. αρχείο Fondation Hellénique)**

**Η Ασπασία Κουζούπη και η Νέλλα Γκόλαντα, στιγμιότυπο από την
έκθεση « Υβριδικά Τοπία », Ελληνικό Ίδρυμα, Ανοιξη 2007
(φωτ. Agnès Janin)**

3. Ένα μνημειώδες κτήριο στη καρδιά της Πανεπιστημιούπολης

3.1. Το Ελληνικό Ίδρυμα, έργο του αρχιτέκτονα Νικολάου Ζάχου

Ο αρχιτέκτονας Νικόλαος Ζάχος (1875 - 1941) σταδιοδρόμησε κυρίως στη Γαλλία. Προσωπικός αρχιτέκτονας του ομογενούς επιχειρηματία Βασιλείου Ζαχάρωφ (1849-1936), ο Νικόλαος Ζάχος εργάστηκε για τον βαθύπλουτο Έλληνα και για τη γυναίκα του, τη δούκισσα του Marchena για τους οποίους έκτισε κυρίως θερινές κατοικίες και μεγαλοπρεπείς επαύλεις.

Υπήρξε ο μελετητής και επιβλέπων αρχιτέκτονας του μεγάρου του Ελληνικού Προξενείου στο Παρίσι (1911-1912) το οποίο χρηματοδότησε ο Ζαχάρωφ. Υπήρξε επίσης ο δημιουργός πολλών δημοσίων κτηρίων στην Γαλλία όπως για παράδειγμα της Λέσχης των Πληρωμάτων του Πολεμικού Ναυτικού στην Toulon.

Αναμφισβήτητα όμως το σημαντικότερο έργο του Ζάχου υπήρξε η μελέτη και επίβλεψη του κτηρίου του Ελληνικού Ιδρύματος στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη του Παρισιού, ένα έργο γοήτρου που κτίστηκε σε δύο μόλις χρόνια (1930-1932).

Αποψη του Ελληνικού Ιδρύματος στο πάρκο της Πανεπιστημιούπολης ,
αρχιτέκτονας Νικόλαος Ζάχος
(φωτ. αρχείο *Fondation Hellénique*)

3.2. Ένα τολμηρό μείγμα νεοκλασικισμού και Art Déco

Ο Νικόλαος Ζάχος προσέφερε στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη έναν ελληνικό ναό, ένα πεντάροφο επιβλητικό κτήριο, μπροστά από το οποίο ορθώνεται ένα ιονικό τετράστυλο αετωματικό πρόπυλο, επάνω από το οποίο δεσπόζει ένας ανάγλυφος Φοίνικας σύμβολο της αναγέννησης της Ελλάδας. Το κτήριο διατρέχουν διακοσμητικές ταινίες, μια από τις οποίες φέρει τα ονόματα των μεγάλων ανδρών του Έθνους.

Στο εσωτερικό του, το νεοκλασικό σαλόνι, χαρακτηριστικό δείγμα ενός επίσημου χώρου υποδοχής, ύστερης νεοκλασικής εκδοχής, έφερε ιονικές κολόνες, πεσσούς, κιονόκρανα, και ήταν διακοσμημένο με πίνακες μυθολογικών θέματα του Pierre Victor Robiquet και φωτογραφίες ελληνικών τοπίων του Boissonnas. Ο χώρος αυτός ήταν ανοικτός στη καθημερινή ζωή και μελέτη των φοιτητών.

Η ιδιαιτερότητα του κτηρίου συνοψίζεται εξάλλου στη χρήση νεοκλασικών στοιχείων ανάμεικτων με γεωμετρικά μοτίβα Art Deco.

**Αποψη του Ελληνικού Ιδρύματος στο πάρκο της Πανεπιστημιούπολης ,
αρχιτέκτονας Νικόλαος Ζάχος
(φωτ. αρχείο Fondation Hellénique).**

4. Μαρτυρίες ενοίκων του Ιδρύματος

Παραθέτουμε στη συνέχεια μια σειρά από αποσπάσματα κειμένων και συνεντεύξεων παλαιών ενοίκων του Ιδρύματος. Τα αποσπάσματα είναι από το βιβλίο «*Το Ελληνικό Ίδρυμα στη Διεθνή Πανεπιστημιούπολη του Παρισιού : Τόπος Ζωής Τόπος Μνήμης. Μαρτυρίες Φοιτητικών Χρόνων*»,

«Αφήνοντας μια Ελλάδα πολύ καταπιεστική από πολιτική άποψη, εμείς, οι αριστεροί αργοναύτες, πάνω σε ένα καράβι που έγινε κατόπιν θρυλικό, το Μатарόα, φτάσαμε στο Παρίσι του πρώτου μεταπολέμου (...) από τις πρώτες μέρες του Δεκεμβρίου του 1945, δρομολογήθηκε μια ολόκληρη ζωή φτιαγμένη από σπουδές και έρευνες, από τη συγγραφή βιβλίων και άρθρων, από διαλέξεις και διδασκαλία, από ταξίδια, από φιλικές, ερωτικές, και κοινωνικές σχέσεις ».

Κώστας Αξελός (φιλόσοφος)

« Μιαν αλησμόνητη συγκατοίκηση. Μια διαμονή στον ολοζώντανο, ακαταπρόλητο φοιτητικό συνοικισμό όπου ο προσωπικός χώρος και η σφαίρα του ιδιωτικού ξανοίγονταν ελεύθερα, προς το ομαδικό και το συλλογικό, προς τις πρακτικές της κοινότητας με την μοιρασμένη καθημερινότητα και τον συνεχή διάλογο: Αυτά μας προσέφερε το Ελληνικό Περίπτερο στην παρισινή Cité Universitaire όταν στο τέλος της δεκαετίας του 60 και στις αρχές του 70 ζήσαμε εκεί τουλάχιστον τρία χρόνια ».

Ελένη Βαροπούλου (θεατρολόγος, κριτικός θεάτρου και Τέχνης)

« Η διαμονή μου στη Fondation Hellénique και οι σπουδές μου στο Παρίσι επηρέασαν την ζωή μου και φυσικά το έργο μου ριζικά (...) Δηλαδή η ζωή μου πήρε, μπορώ να πω, διαφορετικό δρόμο χάρη στην Γαλλία, χάρη στο Παρίσι, χάρη στις ευκολίες της Cité Universitaire και τις σπουδές μου. Ό,τι μπόρεσα να κάνω το κατάφερα γιατί ήμουν στην Γαλλία και φυσικά γιατί είχα αυτές τις συνθήκες στην αρχή χάρη στην Cité. Γιατί νομίζω και το λέω συχνά πως αν είχα πάει στην Αμερική, αν υποθέσουμε ότι τα κοινωνικά μου φρονήματα δεν το απαγόρευαν, και εργαζόμουν στο Χόλυγουντ δεν θα είχα κάνει τα φιλμ που έκανα. Το ίδιο πράγμα θα ίσχυε φυσικά αν έμενα και στην Ελλάδα ».

Κώστας Γαβράς (σκηνοθέτης)

« Η Fondation Hellénique υπήρξε για μένα τόπος θαλπωρής σε δύσκολους καιρούς, αλλά και φιλοσοφικής περισυλλογής ή και διακονίας της ελληνικής παιδείας.

Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος (μέλος της Ακαδημίας Αθηνών)

« Παιδί και εγώ του «Ματαρόα», διψασμένος για ζωή και μάθηση, βρήκα στη Fondation Hellénique τις καλύτερες δυνατές συνθήκες (...) Αυτό καθόρισε το μέλλον μου. Έτσι το Παρίσι δεν αποτέλεσε για εμένα μόνο τη φυγή (...) ήταν η απελευθέρωση, το άνοιγμα μιας καινούριας ζωής, απίστευτης περιπέτειας για τη ζωή μας, την τέχνη ».

Μάνος Ζαχαρίας (σκηνοθέτης)

« Το να διαμένουμε στην Fondation Hellénique εκείνη την εποχή σήμαινε μια πολιτικό κοινωνική αφύπνιση, δηλαδή την αντίδραση στην αυτιστική χώρα από την οποία ερχόμασταν, καθώς το κλίμα στο Παρίσι εκείνη την εποχή ήταν ιδιαίτερα ανήσυχο άρα πολύ δημιουργικό ».

Γιώργος Κουρουπός (συνθέτης- διευθυντής της Ορχήστρας των Χρωμάτων)

« Η διαμονή και οι σπουδές μου στο Παρίσι άλλαξαν τη ζωή μου. Επηρέασαν και σφράγισαν όχι μόνο την επιστημονική μου καριέρα, αλλά κυρίως την σκέψη, τη νοοτροπία, τη φιλοσοφία της ζωής μου, ακόμη και την εμφάνιση μου. Η γνώση της γλώσσας μου άνοιξε τους ορίζοντες της γαλλικής λογοτεχνίας και κουλτούρας. Αν η μητρική γλώσσα είναι η πατρίδα μας, η γαλλική μου χάρισε μια δεύτερη πατρίδα και το Παρίσι, που λατρεύω, ένα δεύτερο «γενέθλιο» τόπο ».

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα (καθηγήτρια ΑΣΚΤ, διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης)

«Όλα αυτά πιστεύω ότι άφησαν ένα πολύ βαθύ σημάδι στη μετέπειτα ζωή και εξέλιξη μου. Αυτά που ζήσαμε στο διάστημα 1960-1964 της παραμονής μας στη Fondation Hellénique ήταν πολύ έντονα, ενδιαφέροντα και εντυπωσιακά. Κρατώ έτσι μια φωτεινή ανάμνηση, ένα φωτεινό διάλειμμα στη ζωή μου».

Δημήτρης Μυταράς (ζωγράφος)

« Στην Fondation Hellénique λοιπόν έμαθα να γνωρίζω τη διαφορετικότητα, του ελληνικού κόσμου πρώτα απ' όλα, του κόσμου στην συνέχεια. Την διαφορετικότητα των λαών ανά τον κόσμο. Cité Universitaire : Η μεγάλη Σχολή της Εθνολογίας των Πολιτισμών ανά τον Κόσμο ».

Στέλιος Νικολαΐδης (νευροχειρουργός)

« Η Fondation Hellénique υπήρξε για μένα μια όαση κοινωνικής συγκρότησης νέων φιλιών. είναι για μένα τα καλύτερα χρόνια της φοιτητικής ζωής με την ανεμελιά των νιάτων αλλά και η αρχή προβληματισμών για τις πολιτικές εξελίξεις και το νόημά τους ».

Γιάννης Πολύζος (αντιπρύτανης ΕΜΠ, καθηγητής του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας της Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ)

« Φτάνοντας στο Παρίσι τον Οκτώβριο του 1958 με υποτροφία του ΙΚΥ είχα την καλή τύχη (...) να γίνω δεκτός στην Fondation Hellénique και μπορώ να πω ότι άλλαξε κυριολεκτικά η ζωή μου. Μπόρεσα έτσι να αφοσιωθώ στις μεταπτυχιακές μου σπουδές ζώντας στο όμορφο και άνετο περιβάλλον της Cité Universitaire. Προσωπικά επωφεληθήκα πάρα πολύ από τα πλεονεκτήματα που παρείχε η Cité (...). Έτσι μπόρεσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα να πάρω το doctorat d'Etat (...).

Χρήστος Ροκόφυλλος (δικηγόρος, τ. Πρέσβυς της Ελλάδας στην Γαλλία, τ. Υπουργός/βουλευτής)

« Τώρα, σαράντα πέντε χρόνια μετά εξακολουθούμε να θεωρούμε το σπίτι αυτό κάτι σαν την οικογενειακή μας εστία στο Παρίσι και να αισθανόμαστε όλες τις γνωριμίες εκείνου του καιρού, φίλιες και σχέσεις ζωής (...) Σε όλα μας τα βιβλία και τα άρθρα έχουμε γράψει τόσα και τόσα για την αξία ενός τόπου και των καιρών του. Προβάλλοντας όλα αυτά στο Ελληνικό Σπίτι του Παρισιού μπορεί κανείς να καταλάβει την αξία, το ρόλο και τη σημασία αυτής της μοναδικής εστίας όχι μόνο για τις ατομικές μας ζωές, αλλά σαν προσφορά στην πολιτισμική εξέλιξη της πατρίδας μας ».

Ιωσήφ Στεφάνου (καθηγητής ΕΜΠ)

« Κάθε τόσο, κάθε λίγους μήνες, πάλι στο Παρίσι ξαναβρίσκομαι : έχω πια ρίζες και εκεί. Διγενής ! Πότε γκρινιάζοντας και πότε όχι. Όπως και στην Ελλάδα. Τελικά, αισθάνομαι σπίτι μου παντού – και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το οφείλω, σε μεγάλο βαθμό, και στη Cité Universitaire, στη Fondation Hellénique ».

Ριχάρδος Σωμερίτης (δημοσιογράφος)

« Η Fondation Hellénique υπήρξε δεύτερος σταθμός της ζωής, γιατί στερημένοι λόγω πολέμου-κατοχής, εμφυλίου και μακροχρόνιων απαγορεύσεων, μπορούσαμε πια να έχουμε πρόσβαση σε μια άλλη χώρα. Μας ανοιγόταν ένας άλλος κόσμος πλούσιου πολύπλευρου πολιτισμού και ελευθερίας. Μπορούσαμε εκεί να πλατύνουμε τις γνώσεις, να πετύχουμε σε εκείνο στο οποίο είχαμε ταχθεί και να προκόψουμε. Το Ελληνικό Περίπτερο μας στέγασε, μας αγκάλιασε...Η Fondation Hellénique ήταν ο καλός μου αρωγός. Όλα ήσαν ωραία ».

Παναγιώτης Τέτσης (ζωγράφος)

« Σε κάθε περίπτωση η Fondation Hellénique ήταν για εμένα ένας τόπος εκκίνησης για να μάθω το Παρίσι και να πραγματοποιήσω τις πρώτες μου σπουδές στο θέατρο. Βοηθήθηκα σε πολύ μεγάλο βαθμό στα πρώτα βήματα μου, πολύ μικρός ακόμα και πραγματικά δεν ξέρω τι θα γινόταν αν δεν καθόμουν εκεί. Θεωρώ πως είχα την ευκαιρία να ζήσω σε έναν παράδεισο. Ό,τι έζησα ήταν κάτι όμορφο και πολύ γλυκό ».

Μηνάς Χατζησάββας (ηθοποιός)

8. Πληροφορίες και στοιχεία για το Ελληνικό Ίδρυμα

-Το Ελληνικό Ίδρυμα είναι ένα από τα 37 σπία της Διεθνούς Πανεπιστημιούπολης στο Παρίσι

-Διευθύνεται από ένα 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο προεδρεύει ο Πρέσβης της Ελλάδας στη Γαλλία, και απαρτίζεται απο τον Διευθυντή της Fondation Nationale pour le Développement de la Cité Universitaire, τον Πρύτανη των Πανεπιστημίων του Παρισιού, τρεις Έλληνες και τρεις Γάλλους πανεπιστημιακούς.

-Δέχεται, μέσω επιτροπής εισδοχών, εκατό περίπου φοιτητές και ερευνητές κάθε χρόνο.

-Διαθέτει 71 δωμάτια και 3 στούντιο.

- Τα έξοδα λειτουργίας του Ιδρύματος καλύπτονται από τα μηνιαία συμμετοχή των φοιτητών καθώς επίσης και από την ετήσια επιδότηση του Υπουργείου Εξωτερικών.

